

Světová výstava.

— Pan Baltasar Rau, známý člen sociálního tělocvičného spolku, povoláním svým sedlář, dostal před nějakým časem návrh, aby opravil cestovní kufr, který Kolumbus sebou vzal, když v letě roku 1492 vydal se na cestu do západní Indie, která skončila se objevením Ameriky. Kufr byl přivezen od amerického vyslance Curtise ze Španělska a má být na výstavě ukazován. Zub času tak nemilosrdně hlodal na tomto majetku Kolumbově, že potřeboval důkladné opravy, kterou pan Rau tak dovedně provedl, že vyslanec Curtis zvláštní poděkovací list mu zaslal. Kufr ozdoben jest jemnými krajky z hedbáví a antická ruční práce jest dle výlohy pana Raue výsledkem neunavné péle a velké dovednosti.

— Poněvadž výstavní ředitelstvo odepřelo vydržovatí státní milici po dobu slavnosti, zahájil Tomáš Bryan subskripce a doufá, že se sežene potřebných \$10.000. Sám podepsal ihned \$1000 a má naději, že nalezne hojnost příznivců pro tento podnik. Illinoiská milice není s to, aby ze své pokladny uhradila cestovní výlohy. Kdyby účastnila se však slavnosti, zůstanou doma i státní milice z Ohio, Wisconsinu, Iowy a Missouri a tím by vojenská paráda značně utrpěla. Proto snaží se jmenovaný Bryan, aby sehnal částku potřebnou k hrazení výloh.

— V Italském oddělení vystaveny budou proslulé sochy "Umírající lev" a "Lesbia" od prof. Frateriho.

— Hlavní stan vojenský jest v Island Hotelu.

— V poslední schůzi harrisburgského výkonného komisařství státního výboru pensylvanského pro světovou výstavu přednášeny byly mnohé stížnosti vystavovatelů pensylvanských, že jim doposud nebyl přidělen žádný prostor. Počet vystavovatelů z Pensylvanie, z nichž $\frac{2}{3}$ aneb $\frac{3}{4}$ připadají na Filadelfii, dostoupil nyní na 889; očekává se však, že zvětší se ještě nejméně o 200 vystavovatelů. Pensylvanie bude míti nepochybně více vystavovatelů než každý jiný stát, vyjmaje Illinois s Chicagem. Stát a město New York jsou daleko za Pennsylvanií. Pensylvanská státní budova má býtí příštího května slavnostně otevřena u přítomnosti všech členů komise a státního zákonodárstva.

Ke slavnostem dne 21. října dostaví se členové komise do Chicaga, s guvernérem Pattisonem v čele, dále generálové národní gardy se svými štábními důstojníky. Celá společnost čítati bude 125 až 130 osob.

Vystavovatelé ve Filadelfii zaplatili po \$10 do společné pokladny, aby z toho uhrazeno bylo vydání za opatrování jich zboží na výstavišti.

Umělci pensylvanští, jichž výtvoři na výstavu přijaty byly, vystaví je dříve ve filadelfické umělecké akademii. Ředitelstvo akademie nabídlo jim místnosti k tomu potřebné.

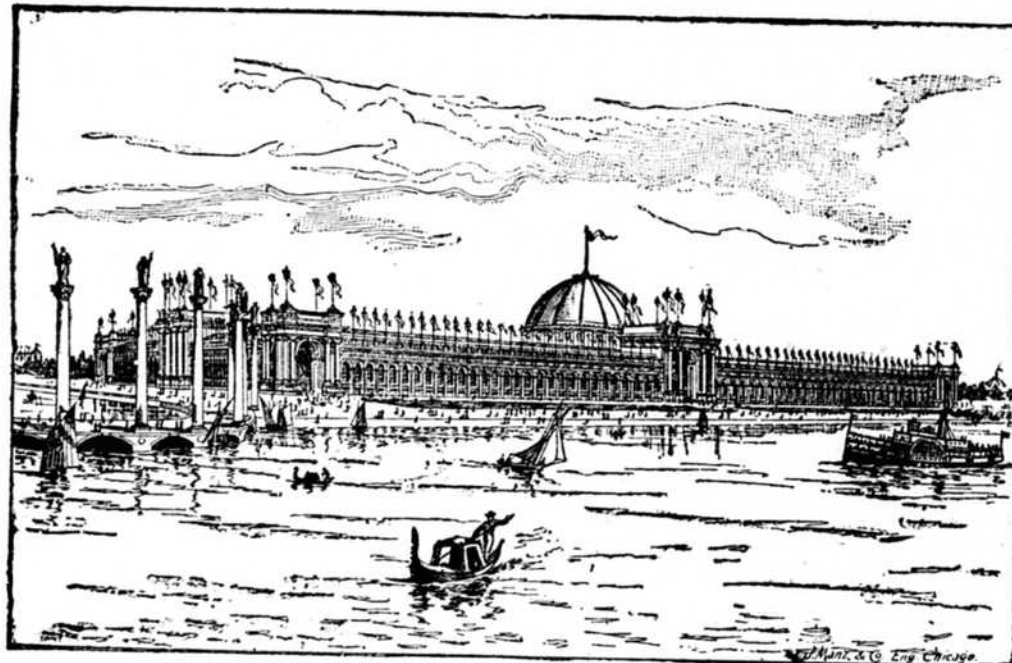
— Na 22 ulici a Michigan av. bude zřízen asi ještě jeden viadukt, aby vojenská paráda nerušila pouliční dopravu.

— Vláda Spoj. Států požádala vládu norskou, aby přenechán byl originál loď germánských Vikingů pro výstavu. Když by žádosti její bylo vyhověno, jest vláda americká ochotna, dopravit loď Vikingů do Chicaga a nazpět na své útraty. Jak nyní se proslýchá, nechce universita v Kristianii na tuto nabídku přistoupiti, poněvadž se obává, že loď při dopravě by byla poškozena.

— Henry Watterson, redaktor časopisu "Courier-Journal". v Louisville, ohlásil telegraficky, že jest ochoten býti býti slavnostním řečníkem dne 21. října na místě Breckinridge-a, jenž se poděkoval. Watterson píše senátoru Palmerovi: "Čas jest velice krátký a obávám se, že nebudu moci připravit se tak, jak vznešená tato věc vyžaduje. Avšak pozvání, jehož se mi dostalo, prováděno jest tak mimořádnými okolnostmi, že rovná se rozkazu. Přijímám je tedy, poněvadž to považuji za svou povinnost.

— Rybářské oddělení výstavy, jak se sděluje, obdrží živou velrybu, která bude zajisté velmi znamenitým lákadlem diváků. Zvláštní výprava k tomuto účelu bude vyslána. Podaří-li se jí zmocniti se živé velryby, dopraví ji v ohromné kleci po řece sv. Vavřince do Chicaga.

— Dle zprávy auditorovy vydáno bylo v měsíci září na stavby a správu \$1,086,517.95. Veškeré výlohy až doposud obnášejí \$9,829,777.17: úhrnný příjem páčí se na \$10,635,866.98.

Průmyslový palác na světové výstavě v Chicagu r. 1894.

— Argentinská republika dostala svůj dámský komitét v jehož čele stojí seňora Karolina de Pellegrini z Buenos Ayres. Dále náleží ještě ke komitétu 7 nejznamenitějších žen argentinských.

— Na návrh Tomáše Bryana povolilo ředitelstvo světové výstavy \$10,000 pro Illinoiskou milici, aby mohla účasteniti se parády dne 21. t. m.

— Průmyslový palác zřizuje se nyní pro slavnost dne 21. října. Jest zde zaměstnáno 400 tesařů, aby zřídili tribuny pro řečníky a pro orchestr, která dohromady pohlčí 1,000,000 stop dřeva. Tribuna pro orchestr stojí v jižní části průmyslového paláce, řečnická tribuna a tribuna pro hosty ve středu budovy. Na galeriích umístěny jsou lavice, před řečnickou tribunou postaveno bude 15,000 sedadel. Lavice, jichž jest 120, jsou dvanáct stop dlouhé a jsou určeny pro 10,000 osob. Za tribunou pro orchestr jest místo ku stání pro 57,000 lidí. Budova bude jen z třetiny obecněstvem naplněna.

Osvětlení obstarají 242 obloukové lampy, z nichž každá bude mítí světelnou sílu 2000 svíček. Vedle řečnické tribuny visí 12 korrunních svícnů, každý s 5 lampami; nad orchestrem a nad tribunou pro chor 4; nad galerií jest 72 obloukových lamp a po jedné v každém ze 4 vchodů. V loď paláce, která sloužití bude za místnost pro občerstvení hostů jest 16 lamp.

"Palmer House" vydal \$12,000 na výzdobu svého zevnějšku.

— Ochraný průmyslový palác skýtá

pohled plný života a ruou. Neméně než 40,000 sedadel bylo včera v přízemku postaveno. K tomu přistupují ještě sedadla na tribunách, lavice pro zpěváky, sedadla na galeriích atd.

Dne 17. října zřízeny byly čtyry nové stanice policejní a hasičské na výstavišti.

— Proslavený ruský malíř námořních výjevů, prof. Ajvazovský zaslal 15 svých maleb do Chicaga. Většina z nich představuje výjevy z objevení Ameriky. Dva obrazy líčí bitvu na Rusi následkem loňské neúrody.

— Město Drážďany zašle na světovou výstavu do Chicaga zajímavý výstavní předmět. V tamnějším historickém muzeu nachází se stůl, pocházející ze 16. století, na jehož desce vyryta jest mapa Ameriky, jak dle tehdejších zeměpisných vědomostí si jí představovali. Na této mapě nalezá se v místech nynějšího Chicaga obec se jménem Chikasso. Tato deska má býtí ofotografována a obraz do Chicaga poslán.

Chicago v slavnostním rouše.

— Včerejším dnem započala v Chicagu řada slavností, při nichž účastní se zástupcové celého národa amerického i četných národů cizích a jimiž učtena bude památka události, která málo má sobě rovných v historii člověčenstva. V neschetných jiných městech v Americe i v cizině odbývány budou v tomto týdnu slavnosti jubilejní, avšak hlavní položena jest usnešením kongresu spolkového a svolením všech vzdělaných národů do Chicaga. Ku počtu Kolumbově má býtí zde uspořádána světová výstava, jejíž paláce dne 21. října slavnostně budou odhaleny.

Skoro celý týden bude vyplněn slavnostmi rozličného druhu! Avšak tento slavnostní jásot jest úplně oprávněn! Má-li nějaký historický děj nároky, aby celým lidstvem byl oslavován, jest to zajisté objevení Ameriky. Veliký tento čin, který může býtí zván druhým stvořením světa, zahájena byla epocha netušených vynálezů a výsledků ve všech oboroch lidské práce. Středověk se svým kastovním duchem a náboženským pověrami, se svým nevolnictvím jak tělesným tak duševním, ustoupiti musil době nové, době pokroku. Nový díl světa objevil se na jevišti lidského snažení a všechny země evropské závodily, aby bohatou Ameriku k sobě připojily. Po ohromném strádání a obětích, po 400letém boji a namáhání získána byla tato zem evropskou kulturou. Město Chicago, které zároveň nese na sobě hlavní známky americké podnikavosti a

energie, převzalo při slavnosti Kolumbově úlohu hostitele. Slavnost tato nyní bude zahájena a v příštím roce "výstavou pomocných zdrojů spoj. Států a pokroku ve vzdělanosti nového světa" bude dokonána.

My žijeme v posledním desetiletí 19. století. Ještě nezbavilo se lidstvo všech předsudků od středověku zděděných. Politické, společenské i náboženské bludy jsou ještě dnes překážkou rozvoje všech národů. Avšak již vynořují se z moře červánky pravého lidského vzdělání a svobody.

Naše republika stojí v čele všech národů a spojuje v sobě přednosti všech různých žvlů, z nichž ještě vystěhovalectvo zdejší se skládalo a skládá. Avšak i my potřebujeme v mnohých a důležitých věcech důkladné opravy. Jen pomalu zjednává si půdy u nás a u ostatních národů země poznání, že svornost jest hlavní podmínkou lidského pokroku.

Světový mír musí nastoupiti na místě krvavých válek musí býtí uskutečněn smířel soud národů, který mužům pokroku jako ideál před očima tane a všechno, co nese jméno člověka, musí znáti pravé bratrství a zásadami jeho se řídit. Teprve když tento duch rovnosti a lásky k bližnímu zmocní se všech příslušníků lidského pokolení, vstoupí dějiny lidstva do nového stádia. Kéž by mohla světová výstava, jejíž významná slavnost dnes počíná, k tomu vydatně přispěti! To by bylo největší vymoženosti a ziskem výstavního podniku. Kéž by svému konci se blížící toto století znamenalo přechod k době, kterou by potomstvo označovalo jako dobu svobody a osvětlení.

— Jest známo, že objevení Ameriky událo se dne 12. října r. 1492 o 2. hod. ranní. Širšímu obecněstvu bude tedy nápadným, proč neoslavovali jsme tuto událost zmíněného dne. Příčinou toho jest, že před 400lety byl jiný letopočet než máme nyní. Tenkrát počítalo se dle juliánského kalendáře, ačkoliv se vědělo, že není spolehlivým. Avšak v r. 1582 zaveden byl po celé Evropě, vyjmaje země pravoslavné a mohamedánské, kalendář zvaný gregoriánským dle papeže tehdejšího Řehoře. Při tom bylo nutno, aby 10 dní z kalendáře bylo škrtnuto a tak místo 4. října 1582 počítalo se hned 15. října 1582. Juliánský kalendář řídil se tou zásadou, že rok má 365 $\frac{1}{4}$ dní, což jest o 11 min. 14 vteřin více než rok skutečně trvá. Tento omyl činí za 400 roků 3 dny. Jak již prave bylo r. 1282 10 dnů škrtnuto, poněvadž však Amerika objevena byla skoro o 100 let před tím, musí při počítání zmíněného letopočtu odpadnouti jen 9 dní. Jest tedy zřejmo, že ne dne 12. října, nýbrž 21. t. m. bude mítí slunce totéž postavení k zemi jako mělo dne 12. října 1492. Z toho důvodu určil kongres den 21. října za vlastní den slavnosti.

§ Tragedie v blázinci. — V lyonském ústavě choromyslných byly uvězněny v jedné celi dvě ženštiny, zachvácené zuřivým šílenstvím. Jedné z obou pacientek se podařilo, sprostit se svěřací kazajky, načež se vrhla na svou družku, ukopala jí k smrti a po celou noc zůstala sedět na mrtvole. Tak jí nalezli ráno.

Upozorněte své sousedy a známé na „Týdenní Hlasatel“, který hájí zájmy dělnického lidu.